

Varpning med varphandske

På Jonsa lägger man långa varpar. Vanligen 52 meter, men ibland även 80 meter. Man säljer också mycket färdigvarpat. Ett effektivt sätt att varpa är väsentligt. Det stora varpan, som är 4 meter i omkrets, är permanent fastskruvad i taket. En fotbroms håller varpan stilla när skälet skall läggas. Trädknivar finns monterade på varpan för att underlätta färgbyte.

Pallen är nödvändig. Man står grensle över pallen och sitter och står omväxlande. Varpar man en hel dag, måste man vara rädd om ryggen.

Varphandsken har plats för 16 tr grupperade 4 och 4. Här varpar Folke en enfärgad varp med 12 tr bomg 16/2 till handduksväv i halvdräll. Om varpen är smalrandig kan man trä hela rapporten i varphandsken. Kroken som man hela tiden håller inne i handen reglerar trådarnas spänning. En bromsslinga av ståltråd vid tråledaren över garnrullen ger också möjlighet att sträcka garnet mer eller mindre allt efter önskemål.

Skälet läggs bara i ena ändan av varpen, ner till vid skålpinnarna. Trådarna plockas i grupper om 4 från varphandsken eller på annat för ändamålet lämpligt sätt. När man säljer färdigvarpat, är det viktigt att kunden känner igen varpen. Det får inte vara några konstigheter som kan vålla problem.

Pådragning med hjälp av tyngder

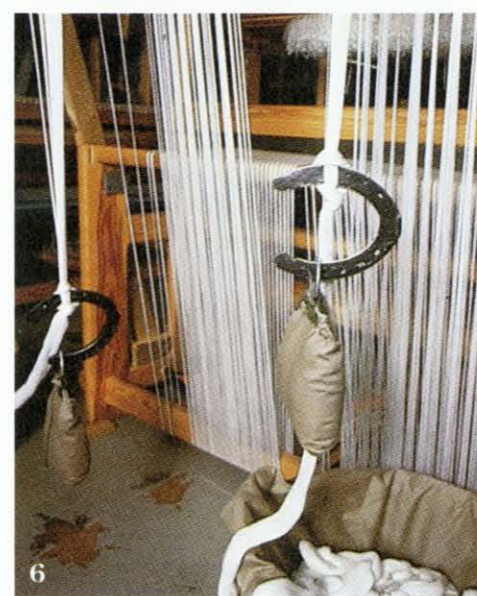
För att underlätta arbetet med pådragningen av långa varparna för vävstugan har Folke konstruerat en anordning som antingen kan skötas av en person, som på bilderna, eller kopplas till en motor

Takhöjden bestämmer sträckningen på varpen. Idealet vore ett 10 m högt torn. Ställningen består i huvudsak av två långa träbitar och ett metallrör. Den häktas fast vid vävstolens gavlar och kan utnyttjas för olika bredder. Den är hopfällbar. Varpen måste redas ut före pådragningen. Det gör man lättast sittande på en låg stol. Med en snara fäster man en hästsko i varpen. På hästskon hänger man sedan tyngderna som sträcker varpen. Tyngderna är påsar med sand i olika storlekar – 1, 2½, 5 och 10 kg. Metoden ger en jämn sträckning, och snaran och hästskon är lätta att flytta, efter hand som pådragningen fortskrider.

Varpen delas i lika stora flätor.

Man behöver olika tyngd för olika varpar. För den tunna bomullsvarpen är det lagom med 3,5 kg i varje fläta, men för en 60 m lång linvarp till damast behöver man 15 kg per fläta. En röd tråd i varpflätan markerar att det är 5

meter kvar. I slutändan fästes ett platt band (5 meter långt) i varje varpögla. Folke använder arméns livremmar. Det är ju fortfarande lika tungt att dra på garnet

på garnbommen, och därför kan anordningen kombineras med en motor. Motorn kopplas till garnbommens tapp. Den arbetar med 13 varv i minuten. Man måste passa hela tiden, och via

en kontakt, som man håller i handen, kan man stanna motorn, om något skulle hända. Så drar man på 50 m mattvarp med 60 kilos tyngd (20×3) i stora mattvävstolen.